

eduresourceza.com

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

TOERISME

NOVEMBER 2012

MEMORANDUM

PUNTE: 200

Hierdie memorandum bestaan uit 15 bladsye.

AFDELING A: KORTVRAE**VRAAG 1**

1.1	1.1.1	C✓	LU 1	AS 1	(20 x 1)
	1.1.2	A✓	LU 1	AS 1	
	1.1.3	D✓	LU 1	AS 2	
	1.1.4	B✓	LU 3	AS 6	
	1.1.5	A✓	LU 3	AS 3	
	1.1.6	C✓	LO4	AS 5	
	1.1.7	C✓	LU 2	AS 1	
	1.1.8	C✓	LU 2	AS 3	
	1.1.9	C✓	LO2	AS4	
	1.1.10	A✓	LO2	AS4	
	1.1.11	A✓	LU 3	AS 3	
	1.1.12	D✓	LU 3	AS 1	
	1.1.13	B✓	LU 3	AS 3	
	1.1.14	B✓	LU 3	AS 3	
	1.1.15	A✓	LU 3	AS 3	
	1.1.16	C✓	LU 4	AS 1	
	1.1.17	A ✓/ C / D	LU 4	AS 2	
	1.1.18	B ✓/ C / D	LU 4	AS 1	
	1.1.19	D✓	LU 4	AS 2	
	1.1.20	C✓	LU 4	AS 5	
1.2	1.2.1	FTTSA✓	LU 2	AS 2	(5)
	1.2.2	TGRSA/TGCSA✓	LU 1	AS 2	
	1.2.3	AA-REISGIDSE✓	LU 1	AS 2	
	1.2.4	CATHSSETA✓	LU 1	AS 2	
	1.2.5	SABS✓	LU 1	AS 2	
1.3	1.3.1	Webtuiste ✓	LO4	AS4	(5)
	1.3.2	Besoldiging ✓	LO1	AS3	
	1.3.3	eBemarking ✓	LO2	AS3	
	1.3.4	Besigheidstoeris✓	LO2	AS3	
	1.3.5	Ligtoringtoerisme✓	LO4	AS1	
1.4	1.4.1	D✓	LO2	AS1	(5)
	1.4.2	A ✓	LO2	AS1	
	1.4.3	E✓	LO2	AS1	
	1.4.4	B✓	LO2	AS1	
	1.4.5	F✓	LO2	AS1	
1.5	1.5.1	Studentevisum✓	LO3	AS3	(5)
	1.5.2	Mediese visum✓	LO3	AS3	
	1.5.3	Besoekersvisum✓/Vakansie visum	LO3	AS3	
	1.5.4	Transitovisum✓	LO3	AS3	
	1.5.5	Diplomatieke visum✓	LO3	AS3	

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: TOERISME AS 'N INTERVERWANTE STELSEL**VRAAG 2**

2.1	2.1.1	Goedere / produkte✓ ; dienste✓ (<i>in enige volgorde</i>) • Dienste	LU 1 AS 1	(2)
	2.1.2	(a) Buitelandse toeriste spandeer geld van hulle land (forex) wanneer hulle vir toerisme goedere/produkte en dienste terwyl hulle Suid-Afrika besoek. ✓✓ • Toerisme genereer buitelandse inkomste/ beleggings. • Toerisme bring geld in van ander lande wat die vermenigvuldigingseffek in werking stel.	LU 1 AS 1	(2)
		(b) Dienslewering wat toeriste benodig kan net deur menslike interaksie verkry word. ✓✓ • Die toerismebedryf is saamgestel uit verskillende tipes dienste aan mense (toeriste) en benodig vaardige mense (werknemers) om hierdie dienste te lewer. • Die toerismebedryf benodig 'mense'-mense om effektief in hierdie diens-georiënteerde omgewing te werk.	LU 1 AS 1	(2)
	2.1.3	Nie alle mense wat aansoek doen om in die toerismesektor te werk, het die regte vaardighede, kennis, ingesteldheid en/of waardes (VKIWs) wat deur die bedryf benodig word nie✓✓ (<i>voorbeelde mag aanvaar word</i>) • Om uitstekende diens te lewer, moet mense die regte ingesteldheid hê en moet hulle opleiding ontvang om die nodige vaardighede te verkry.	LU 1 AS 1	(2)
2.2	2.2.1	Om meer plaaslike toeriste te lok of getalle te verhoog . ✓✓ (<i>moenie internasionale toeriste aanvaar nie.</i>)	LU 1 AS 1	(2)
	2.2.2	BBP groei✓ & werkskepping✓ • Transformasie	LU 1 AS 1	(2)
	2.2.3	(<i>enige volgorde</i>) Bied afslag ✓✓ aan buite seisoen. • Bied spesiale pakkette aan vir teikenmarkte wat buite seisoen kan reis. • Skep buite seisoen nismarkte . • Aggressiewe bemarking (insluitend “WOM” / sosiale media) buite seisoen. • Toegevoegde waarde ('Add-ons') en spesiale aanbiedinge /beloningspakkette buite seisoen. (<i>Moenie “moedig reise dwarsdeur die jaar aan” aanvaar nie</i>)	LU 1 AS 1	(2)
2.3	2.3.1	D✓ • Breëbasis Swart Ekonomiese Bemagtiging	LU 1 AS 2	(1)

- 2.3.2 Om te reis is **steeds nie bekostigbaar** vir baie Suid-Afrikaners nie. ✓✓ LU 1 (2)
AS 2
- Toerisme is vir baie Suid-Afrikaners **beperk tot BVF (VFR)** en die **bywoon van begrafnisse**.
  - **Onkunde** oor reis, besprekings en bestemmings en beskikbare produkte.
  - Baie is **nie bewus** van die beskikbare **geleenthede** in die reis- en toerismebedryf nie.
  - Die nalatenskap van **Apartheid**.
  - **Nie genoeg tyd** om te reis nie.
- 2.3.3 (a) Vervoer✓ / Reis LU 1 (1)
(b) Verseker dat **BBSEB beleide** is in plek✓✓ AS 2 (2)
- Voldoen aan die vereistes van die **BBSEB-tellingkaart**.
  - **Gelyke geleenthede** vir alle Suid-Afrikaners geskep.
  - Neem HBl's **in diens** in bestuursposisies.
  - Verskaf **opleiding**.
  - Voorkeur t.o.v **verskaffingsgeleenthede**.
  - Regstellende aksie.
- 2.3.4 (a) Gegradueerde HBl bestuurder✓✓ LU 1 (2)
(b) Suksesvolle jong paartjies✓✓ LU 1 (2)
(c) Gugulethu Township toere✓✓ AS 2 (2)
LU 1 (2)
AS 2
- [26]

VRAAG 3

- 3.1 Natuurlewefotograaf ✓✓ LO1
AS3 (2)
- Reisagent wat spesialiseer in groen toerisme.
  - Omgewingsbeampte
  - Wildbewaarder
  - Veldgidse
  - Eko- toer-operateurs
  - Bewaringsbeampte (“conservationist”)
  - Sjef in ‘n organiese restaurant.
- (Alle ander algemene posisies moet gekwalifiseer word deur dit in verband te bring met omgewingsvolhoubare praktyke.)*
- 3.2 **Meer toeriste is omgewingsbewus** en sal groen toerisme besighede ondersteun. ✓✓ LO2
AS2 (2)
- Om die omgewing vir die nageslag te bewaar en beskerm.
  - Die groen etiket lok toeriste na ‘n besigheid.
- 3.3 Moet vriendelik wees. ✓✓
Moet ‘n mense-mens wees. ✓✓ LO1
AS3 (4)
- Moet ‘n goeie selfbeeld en selfvertroue hê.
  - Moet in staat wees om beheer te neem.
  - Moet verantwoordelikhede in ‘n groep kan delegeer.
  - Moet goed georganiseer wees.
  - Moet die buitelewe geniet.
  - Enige positiewe eienskappe.
- (Moenie enige voorbeelde van vaardighede aanvaar nie.)*
- 3.4 Toeristegidse reis saam met die groep en al hulle **onkoste** soos vervoer, akkommodasie, hekgelde en etes is **gratis**. ✓✓ LO1
AS3 (2)
- Hulle ontmoet interessante en vriendelike mense.
  - Hulle sien baie plekke.
  - Hulle word blootgestel aan baie verskillende kulture.
  - Hulle ervaar ‘n verskeidenheid van reisprodukte en dienste.
- (aanvaar slegs reisvoordele)*
- 3.5 Verseker altyd die **veiligheid** en **gemak** van jou toergroep. ✓✓ LO1
AS3 (4)
- Kommunikeer** met die groep/e oor die besonderhede van die toer ✓✓–
die vertrektyd, plek, bestemming, akkommodasie, vervoer en koste.
- Maak seker dat al die lede van die toergroep die vasgestelde **skedules volg** en hou rekord van alle insidente.
  - **Reël en koördineer** die nodig permitte of kommunikasiebriewe na die bestemming voor die toer.
  - Gee **inligting** aan toeriste oor die besienswaardighede en bestemmings.
  - **Wees op hoogte** van reisverwante kwessies.
  - Wees **betyds**.
  - **Maak** toeriste **bewus** van omgewingsvriendelike praktyke.
  - **Help** toeriste met spesiale behoeftes.

- **Skakel** met belanghebbendes.

[14]**TOTAAL AFDELING B:****40****AFDELING C: VOLHOUBARE EN VERANTWOORDELIKE TOERISME****VRAAG 4**

4.1	4.1.1	A. Omgewings✓/Planeet / natuur B. Maatskaplike✓/mense / gemeenskap C. Ekonomiese✓/ wins / geld (in enige volgorde)	LO2 AS1	(3)
	4.1.2	(a) ekonomiese✓ / wins / geld (b) omgewings✓ / planeet / natuur (c) maatskaplike ✓ /mense / gemeenskap	LO2 AS1	(3)
	4.1.3	Die winste wat verkry word uit aankope sal in die gemeenskap teruggeploeg word. ✓✓ • Dit sal werksgeleenthede skep. • Entrepreneurgeleenthede. • Die vermenigvuldigingseffek. • Verminder lekkasie . (Winste sal in die gemeenskap bly) • Verminder sosio ekonomiese probleme soos misdaad en armoede. • Het verbetering van infrastruktuur tot gevolg.	LO2 AS1	(2)
	4.1.4	'Recycling' (Herwinning)✓✓, 'Reusing' (Hergebruik)✓✓ en 'Reducing' (Vermindering).✓✓ • Plant inheemse bome. • Boer organies. • Die gebruik van fietse gedurende die toer het 'n lae invloed op die omgewing.	LO2 AS1	(6)
	4.1.5	Fietse stel nie koolstof vry nie / lugbesoedeling.✓✓ • Verminder geraasbesoedeling.	LO2 AS1	(2)
	4.1.6	Kyoto Protokol✓✓	LO2 AS2	(2)
4.2	4.2.1	(a) Prys ✓; Promosie✓ ; Plek✓; Produk ✓ • Mense • Paket (b) Prys✓✓	LO2 AS3	(4)
			LO2 AS3	(2)

4.2.2

Ja✓

Fietstoere is 'n **uniek produk**.✓✓

LO2
AS3

(3)

- Die fietstoer het FTTSA en SATSA **akkreditasie** ontvang.
- Toeriste het die geleentheid om direk met die plaaslike inwoners **kontak te hê**.
- Dit bevorder 'n **omgewingsvriendelike** manier van reis.

OF

- Nee✓
- Dit mag **slegs** vir 'n nismark **aantreklik** wees.
- Dit sal **nie** vir sekere nismarkte **aantreklik** wees nie.
- Dit is afhanklik van die **weer**.

4.2.3

Sterk punte✓

Swak punte✓

Geleenthede✓

Bedreigings✓

LO2
AS3

(4)

(Die Engelse weergawe van SWOT is aanvaarbaar)

[31]

VRAAG 5

5.1	5.1.2	Maak alle krane toe na gebruik. ✓✓ • Moenie krane laat drup nie. • Rapporteer lekkende of stukkende krane aan die bestuur.	LO2 AS2	(2)
	5.1.3	Stort eerder as om te bad. ✓✓ • Moenie die water in die stort onnodig laat loop nie. • Moenie te lank in die stort bly nie.		(2)
	5.1.4	Vul die ketel net met die hoeveelheid water wat nodig word. ✓✓ • Verseker dat die ketel reg neergesit word sodat water nie mors nie.		(2)
5.2		IsiZulu✓ / Zulu IsiXhosa✓ / Xhosa Sotho✓ / Sesotho /Suid-Sotho • Engels • Afrikaans (moenie “Nguni-tale” of “Noord-Sotho” aanvaar nie.)	LO2 AS4 LO2 AS4 LO2 AS4	(1) (1) (1)
				[9]
		TOTAAL AFDELING C:		40

AFDELING D: TOERISME-AARDRYKSKUNDE, BESIENSWAARDIGHHEDE EN REISNEIGINGS

VRAAG 6

- 6.1 6.1.1 UTK (UTC) (Universele Tydkoördinaat) ✓ LO3
AS (1)
- Greenwich-meridiaan
  - Hoofmeridiaan
- (Moenie slegs "Greenwich" of "Greenwich Mean Time" aanvaar nie)*
- 6.1.2 Internasionale Datumlyn/IDL ✓ LO3
AS1 (1)
- 6.1.3 Noordelike halfrond ✓ LO3
AS1 (1)
- 6.1.4 (a) Vlugvoosheid ✓ LO3
AS1 (1)
- (b) Naarheid ✓ (1)
- Opgooi
  - Ontwatering
  - Verlies aan eetlus
  - Disoriëntasie / lighoofdigheid
  - Ontwrigte slaappatrone
  - Moegheid
  - Hoofpyn
  - Sinus irritasie
  - Griepverwante simptome
  - Geïrriteerdheid
- 6.2 6.2.1 New York = -5 LO3
AS1
- Londen = 0
- Tydverskil = 5 ure ✓
- 15:30 (+✓ 5 ure) = 20:30 ✓ dieselfde dag ✓ /Vrydag /27 Julie
- OF**
- 20:30 ✓ ✓ dieselfde dag ✓ /Vrydag/27 Julie (4)
- (Moenie vm. of nm. / 23h30 / half twaalf aanvaar nie.)*
- 6.2.2 Londen = 0 LO3
AS1
- Tokio = + 9
- Tydverskil = 9 ure ✓
- 14:00 (+✓ 9 ure) = 23:00 ✓ (-16✓ ure vliegtyd) = 07:00 ✓ ✓
- OF**
- 07:00 ✓ ✓ ✓ ✓ ✓ (6)
- (Moenie vm. of nm. / 07h00 / sewe-uur aanvaar nie.)*
- 6.3 Tyd ✓ LO3
AS2
- etes ✓
- vervoer ✓
- akkommodasie ✓ (4)
- Besienswaardighede

- Aktiwiteite

(Aanvaar toepaslike voorbeelde van die reisprogram)

6.4	6.4.1	Paspoort✓ Kaartjie✓ • Instapkaart vir die seereis • Visum • Gesondheidsertifikaat	LO3 AS3	(2)
	6.4.2	Voedsel✓ Alkohol of ander drankies✓ • Verbode middels soos dwelms • Enige wapens • Verbruikbare goedere • Plante • Diere • Sade • Ontvlambare goedere	LO3 AS3	(2)
6.5	6.5.1	Tref voorsorgmaatreëls voor en gedurende die reis.✓ Moenie saamrygeleenthede aan vreemdelinge gee nie✓ • Beplan jou roete vooruit. • Vermoed ritte na onbekende plekke in die nag. • Hou altyd nood kontaknommers byderhand ingeval die voertuig onklaar raak. • Reis gedurende die dag. • Wees bedag en bewus en van omgewing. • Maak seker dat die voertuig waarin jy reis in 'n goeie werkende toestand is.	LO3 AS3	(2)
	6.5.2	Toeriste sal positiewe mondelinge advertensie (WOM) vir ons land versprei. ✓✓ Meer toeriste sal Suid-Afrika besoek ✓✓ wat sal lei tot groter besoekersgetalle. • Herhaalde besoeke • 'n positiewe ervaring sal die beeld van Suid-Afrika verbeter wat tot gevolg sal hê dat ons 'n voorkeurbestemming word.	LO3 AS3	(4)

[29]

VRAAG 7

7.1	7.1.1	Indië✓✓ • China	LO3 AS4	(2)
	7.1.2	Die vakansiemark ✓ / ontspanningmark Om die bestaande mark volhoubaar te hou.✓✓ OF Die besigheidsmark Om groei / verhoging / ontwikkeling in die mark te bewerkstellig	LO3 AS4	(3)
	7.1.3	Opkomende markte is markte wat die grootste potensiaal vir groei toon. ✓✓	LO3 AS4	(2)
7.2	7.2.1	Geldeenheid fluktuasie (skommeling)✓✓ • Die Euro val in waarde • Ekonomiese onstabiliteit/ depressie/ resessie/ smelting • Die Euro vertoon swakker teenoor die VSA Dollar • Wêreld resessie	LO3 AS4	(2)
	7.2.2	(a) Ja✓ / stem saam (b) Toeristegetalle sal daal✓✓ • Dit sal lei tot 'n afname in besoekersgetalle aan ons land en die land sal 'n kleiner BBP hê. • Toeriste sal minder spandeer. • Minder wins • Moontlike verlies van werksgeleenthede . • Europa is een van ons grootste inkomende markte en as hulle geldeenheid waarde verloor, mag hulle dalk gedwing word om hulle beplande vakansies te kanselleer .	LO3 AS4	(1) (2)
7.3	7.3.1	2 500 VSD x✓ (R7.70)✓ = R19 250.00✓ OF R19 250.00✓✓✓ (Geen punt word vir die simbool van die geldeenheid toegeken nie.)	LO3 AS5	(3)
	7.3.2	R1 824.50 ÷✓ (R8.50)✓ = 214.65✓ VSD OF VSD 214.65✓✓✓ (Geen punt word vir die simbool van die geldeenheid toegeken nie.)	LO3 AS5	(3)

7.4	7.4.1	A – Sport gebeurlikheid ✓ (Comrades, Olimpiese Spele, New York maraton, Boston Stad maraton, London Stad maraton, Wêreld Atletiek Kampioenskappe)	LO3 AS6
		B - Politieke gebeurlikheid ✓ / onluste /protes (Oorlog in Egipte/ enige onlangse oorlog)	
		C - Onvoorsiene gebeurlikheid ✓ / natuurramp (Tsunami)	(3)
			[21]
		TOTAAL AFDELING D:	50

AFDELING E: KLIËNTEDIENS EN KOMMUNIKASIE

VRAAG 8

- 8.1 8.1.1 Die dame✓ / (A) LU 4 AS 1 (1)
- 8.1.2 Sy het die regte **ingesteldheid** om suksesvol in die Toerismebedryf te werk.✓✓ LU 4 AS 1 (2)
- Sy het 'n **positiewe geaardheid**.
  - Sy is vriendelik.
  - Sy is gewillig om die **ekstra myl** te loop.
- 8.1.3 Goeie kommunikasie vaardighede ✓✓ Tegnologiese vaardighede ✓✓ LU 4 AS 1 (4)
- Wiskundige vaardighede
  - Probleemoplossingsvaardighede
  - Konflikthanteringsvaardighede
  - Basiese eerstehulp- (noodhulp-) vaardighede
  - Veeldoelige vaardighede "Multi tasking"
- (aanvaar slegs vaardighede, nie kennis, waardes of ingesteldhede nie.)*
- 8.1.4 Sodat kliënte na die restaurant sal **terugkeer**.✓✓ LU 4 AS 3 (2)
- Die verspreiding van **positiewe mondelinge aanbevelings**.
  - **Positiewe beeld** van die restaurant.
  - Verseker kliënte **lojaliteit**.
  - Verseker 'n **kompeterende voordeel**.
- 8.2 8.2.1 **Aanlyn/elektroniese**-kliëntediens-opname✓✓ LU 4 AS 2 (2)
- (moenie sagteware of eGuestSurv aanvaar nie)*
- 8.2.2 Gasvryheid✓ LU 4 AS 2 (1)
- Akkommodasie
  - Voedsel en drank
- 8.2.3 Hulle kan **onmiddellike geskrewe terugvoer** van kliënte kry✓✓ LU 4 AS 2 (4)
- Hulle kan enige **probleme onmiddellik regstel**✓✓
- **Evalueer** hulle **diensstandaarde**/personeel se prestasie
  - Kan 'n **kompeterende voordeel** verseker
  - Bied **papierlose terugvoer**.
  - Help hulle met **bemarkingsnavorsing**.

- 8.2.4 Gaste kan hulle **opmerkings** stuur van waar dit vir hulle **gerieflik** is.✓✓ LU 4 AS 2 (2)
- 8.2.5 **Goeie opmerkings** van kliënte, kan gebruik word om die besigheid te **bemark**.✓✓ LU 4 AS 3 (2)
- Kan 'n bydrae lewer om **toekennings** te ontvang
  - Meer **herhaalbesigheid** / hoër inkomste
  - Die vertoon van positiewe kliënte terugvoer sal **kliënte vertrou** in die besigheid skep.
  - Bepaal hulle **sterk punte** en stel hulle in staat om dit vol te hou
  - Bevorder 'n **beter werksomgewing**.
- [20]

VRAAG 9

9.1	9.1.1	(a) skriba✓ / notaris / sekretaresse/ rekordhouer	LU 4 AS 4	(1)
		(b) hekwag✓		(1)
		• Spanleier • Spanbestuurder • Koördineerder • Voorsitter • Projekbestuurder		
		(c) Kalmeerder✓		(1)
		• Vredemaker • Harmoniseerder • Mediator • Arbitrator • Konflik beslegter		
	9.1.2	As 'n span goed saamwerk sal hulle beter vaar as hulle mededingers. ✓✓	LU 4 AS 4	(2)
9.2	9.2.1	lug✓ / lugreis	LU 4 AS 4	(1)
	9.2.2	Rekenaar / Skootrekenaar✓✓	LU 4 AS 4	
		Selfoon / Slimfoon ✓✓		
		• PDA (Persoonlike Digitale Assistent) • Tablet • iPad • Palmrekenaar • Rekenaar met internet		(4)
		(moenie “drukker” of net “internet” aanvaar nie.)		
				[10]
		TOTAAL AFDELING E:	30	
		GROOTTOTAAL:	200	